

2026 m. Ekonomikos ir verslumo olimpiada
II užduotis. Ekonomikos ir verslo žinių testas

Regioninis etapas. I variantas
(Iš viso 30 balų)

Apibraukite vieną teisingą atsakymą ir įrašykite teisingą atsakymą į testo pabaigoje esančią lentelę
(kiekvienas teisingas atsakymas vertinamas 1 balu)

REGISTRACIJOS NR. (kodas)____**VERTINTOJAMS**_____

1. Planuojamas Lietuvos Respublikos 2026 m. biudžetas numato 27,51 mlrd. EUR išlaidų. Iš jų 4,96 mlrd. EUR bus skiriama gynybai. **Kokią dalį visų biudžeto asignavimų sudarys išlaidos gynybai?**
 - a) 4,96%
 - b) 5,38%
 - c) 10,76%
 - d) 18,03%
2. **Kokių sąryšių aprašo Okuno dėsnis?**
 - a) Nedarbo lygio ir bendrojo vidaus produkto;
 - b) Nedarbo lygio ir infliacijos;
 - c) Infliacijos ir bendrojo vidaus produkto;
 - d) Infliacijos ir darbo našumo.
3. 2026 m. įsigaliojo vadinamasis cukraus mokestis, kuomet apmokestinami nealkoholiniai saldinti gėrimai. Mokesčio dydis priklauso nuo pridėtinių cukrų kiekio. **Kaip vadinamas tokio tipo mokestis?**
 - a) Regresiniu;
 - b) Progresiniu;
 - c) Akcizo;
 - d) Importo.
4. Europos Centrinis Bankas (ECB) siekia Eurozonoje išlaikyti 2% infliaciją. Tarkime, kad infliacija Eurozonoje pakyla iki 5%. **Ko turėtų imtis ECB norėdamas priartėti prie tikslo?**
 - a) Didinti palūkanų normą;
 - b) Mažinti palūkanų normą;
 - c) Spausdinti pinigus;
 - d) Nieko nekeisti, nes pinigų politiką Eurozonoje vykdo nacionaliniai centriniai bankai.
5. Vienas iš Europos Sąjungos (ES) principų yra vadinamasis keturių laisvių užtikrinimas. Visos šios laisvės susijusios su judėjimu. Viena iš jų - laisvas asmenų judėjimas. **Kokios yra kitos trys laisvės taip pat aktualios ekonominei integracijai?**
 - a) Laisvas prekių, paslaugų ir kapitalo judėjimas;
 - b) Laisvas pinigų, mokesčių ir palūkanų judėjimas;
 - c) Laisvas indėlių, pinigų ir vertybinių popierių judėjimas;
 - d) Laisvas importo, eksporto ir gamybos judėjimas.

6. Kaip vadinama būklė, kai akcijų kainos ilgesnį laikotarpį kyla ir vyrauja investuotojų optimizmas?
- a) „Bulių rinka“;
 - b) „Meškų rinka“;
 - c) „Bangos rinka“;
 - d) „Vienaragių rinka“.
7. Markas yra investavęs į JAV S&P500 indeksą sekantį fondą, vienos Lietuvos įmonės obligacijas bei nekilnojamąjį turtą Palangoje. **Kuris iš žemiau pateiktų turėtų labiausiai padidinti jo investicijų diversifikaciją?**
- a) Nekilnojamasis turtas Druskininkuose;
 - b) „Apple“ bendrovės akcijos;
 - c) Europos akcijų indeksą sekantis fondas;
 - d) Kitos Lietuvos įmonės obligacijos.
8. Jei kolekcinė moneta kasmet brangsta po 9 %, apytiksliai po kelių metų jos vertė padvigubės?
- a) Po 5 metų;
 - b) Po 8 metų;
 - c) Po 11 metų;
 - d) Po 15 metų.
9. Kuri iš šių investicijų yra mažiausiai rizikinga?
- a) „Nvidia“ bendrovės akcijos;
 - b) Pasaulio akcijų indeksą sekantis fondas;
 - c) Bitkoinas;
 - d) Kaupiamasis indėlis komerciniame banke.
10. Kuo debeto kortelė skiriasi nuo kredito kortelės?
- a) Kredito kortele galima pasiskolinti, t. y. išleisti daugiau pinigų negu yra kortelės sąskaitoje;
 - b) Kredito kortelės išduoda komerciniai bankai, o debeto – kredito unijos;
 - c) Debeto kortelė galioja tik Lietuvoje, o kredito – ir užsienyje;
 - d) Tai yra sinonimai – savo funkcijomis ir paslaugomis šios kortelės niekuo nesiskiria.
11. Šokoladinio batonėlio kaina vienoje miegamojo rajono parduotuvėje pakilo nuo 1,09 EUR iki 1,19 EUR. Kainai pakilus, tų batonėlių paklausa sumažėjo nuo 7 vienetų per dieną iki 6 vienetų per dieną. **Tai reiškia, kad batonėlių paklausa yra:**
- a) Elastinga kainai;
 - b) Neelastinga kainai;
 - c) Absoliučiai neelastinga kainai;
 - d) Vienetinio elastingumo.

12. Realioji palūkanų norma yra:

- a) Nominalioji palūkanų norma + infliacijos norma;
- b) Nominalioji palūkanų norma – infliacijos norma;
- c) Nominalioji palūkanų norma / infliacijos norma;
- d) Nominalioji palūkanų norma * infliacijos norma.

13. Paprastai kalbant, alternatyviosios sąnaudos yra:

- a) Tai kai kažką nusiperki pigiau, o paskui gailiesi, nes galėjai nusipirkti dar pigiau kitur;
- b) Papildomi pinigai, kuriuos visada „prarandi“, kai renkiesi vieną variantą vietoj kito, net jei iš tikro nieko nemoki;
- c) Tai skirtumas tarp dviejų pasirinkimų kainų: jei vienas kainuoja 10, o kitas 6, tai alternatyviosios sąnaudos yra 4;
- d) Atsisakytų gėrybių, prarastų galimybių vertė.

14. Kuris iš žemiau pateiktų teiginių yra teisingas?

- a) Jei pakyla prekės kaina, pasiūlos kreivė visada pasislenka į dešinę, nes įmonės „turi daugiau motyvacijos“ gaminti;
- b) Pasiūlos kiekis ir pasiūla yra tas pats dalykas;
- c) Jei prekės kaina padidėja ir nepasikeičia gamybos kaštai, technologija, mokesčiai ir pan., gamintojai siūlo didesnę tos prekės kiekį;
- d) Jeigu padidėja gamybos kaštai, pasiūlos kiekis padidėja, nes įmonės turi „atidirbti“ didesnes išlaidas ir todėl pagamina daugiau.

15. Įmonė parduoda prekę už 25 eurus. Kintamosios sąnaudos sudaro 60% pardavimo kainos. Žinoma, kad sąnaudų padengimo taškas yra 800 vienetų. Kokios yra įmonės fiksuotos sąnaudos?

- a) 20000;
- b) 4800;
- c) 12000;
- d) 8000.

**16. Pažymėkite teiginyje žemiau esantį perteklinį reikalavimą.
Įmonė gali susigrąžinti PVM, jeigu**

- a) įsigytos prekės/paslaugos naudojamos apmokestinamai veiklai;
- b) ji yra PVM mokėtoja;
- c) susidarė PVM permoka;
- d) grąžintina suma ne mažesnė kaip 50 eurų.

17. Pažymėkite rodiklį, kuris balanse priskiriamas nuosavo kapitalo daliai:

- a) Privalomasis rezervas;
- b) Sumokėti avansai;
- c) Atsargos;
- d) Po vieno metų gautinos sumos.

18. Per metus įmonė uždirbo 123000 eurų pelno. Jos turtas išaugo 132000 eurų. **Kaip pakito įmonės įsiskolinimai?**

- a) Sumažėjo 255000 eurų;
- b) Sumažėjo 9000 eurų;
- c) Išaugo 9000 eurų;
- d) Išaugo 123000 eurų.

19. **Standartinis tarifas apmokestinant 2026 metų pelną Lietuvoje bus:**

- a) 12%;
- b) 15%;
- c) 17%;
- d) 21%.

20. **Pažymėkite ūkinę operaciją, kurioje viešbutis registravo pajamų uždirbimą.**

- a) Klientas rezervavo kambarį artėjančiam savaitgaliui ir sumokėjo 100 eurų užstatą;
- b) Išrašyta sąskaita verslo konsultantų įmonei už konferencijų salės nuomą;
- c) Paslaugų tiekėjas pavėlavo išskalbti rankšluosčius ir pritaikė 5% kainos nuolaidą;
- d) Viešbučio buhalterė įnešė grynuosius pinigus (350 eurų) į įmonės sąskaitą banke.

21. **Kuri rinkos struktūra pasižymi vienu pirkėju ir daugeliu pardavėjų?**

- a) Monopolija
- b) Oligopolija
- c) Monopsonija.
- d) Tobula konkurencija

22. Kavinėje kavos puodelio kaina padidėjo nuo 2 € iki 2,20 €. Dėl šio kainos padidėjimo per dieną parduodamų kavos puodelių skaičius sumažėjo nuo 100 iki 90. **Koks yra paklausos elastingumas kainai ir kaip galima apibūdinti paklausą?**

- a) Elastingumas lygus -0,5 – paklausa neelastinga
- b) Elastingumas lygus -1 – paklausa vienetinio elastingumo.
- c) Elastingumas lygus -2 – paklausa elastinga
- d) Elastingumas lygus -0,2 – paklausa visiškai neelastinga

23. **Jeigu rinkos kaina yra žemesnė už pusiausvyros kainą, rinkoje atsiranda:**

- a) Perteklius
- b) Defliacija
- c) Trūkumas.
- d) Natūrali monopolija

24. **Kuri iš pateiktų situacijų nėra rinkos neefektyvumo priežastis?**

- a) Išoriniai poveikiai
- b) Viešosios gėrybės
- c) Tobula konkurencija
- d) Asimetrinė (nepilna) informacija

25. Rinkoje paklausa ir pasiūla aprašomos funkcijomis: $Q_d = 60 - 2P$, $Q_s = 10 + 3P$. Raskite pusiausvyros kainą P^* ir pusiausvyros kiekį Q^* .
- a) $P^* = 5$, $Q^* = 50$
 - b) $P^* = 10$, $Q^* = 40$
 - c) $P^* = 8$, $Q^* = 44$
 - d) $P^* = 12$, $Q^* = 36$
26. Mažmeninės prekybos parduotuvė iš gamintojo įsigijo prekių už 20000 eurų, kurias vėliau pardavė už 22000 eurų. Kokia yra mažmeninės prekybos parduotuvės sukurta pridėtinė vertė?
- a) 0 eurų;
 - b) 2000 eurų;
 - c) 22000 eurų;
 - d) 42000 eurų.
27. Tarkime, kad Lietuvos vartotojų prekių indekso reikšmė 2025 metais buvo 120, o Latvijos – 125. Koks 2025 m. buvo infliacijos tempas Lietuvoje?
- a) 4,17%;
 - b) 5%;
 - c) 20%;
 - d) Neįmanoma nustatyti.
28. Remiantis Valstybės duomenų agentūros duomenimis, 2025 m. lapkritį prekių eksportas iš Lietuvos sudarė 3123 mln. eurų, o importas į Lietuvą sudarė 3634 mln. eurų. Tai reiškia, kad:
- a) Lietuva turi valstybės biudžeto deficitą;
 - b) Lietuvoje yra užsienio prekybos balansas;
 - c) Lietuvoje yra užsienio prekybos deficitas.
 - d) Lietuvoje yra užsienio prekybos perteklius;
29. Vokietija yra svarbi Lietuvos užsienio prekybos partnerė. Lėtėjantis Vokietijos BVP augimas gali lemti:
- a) Mažėjančias Lietuvos vyriausybės išlaidas;
 - b) Mažėjančią Lietuvos eksportą;
 - c) Mažėjančią Lietuvos importą;
 - d) Augančius mokesčius Lietuvoje.
30. Remiantis Filipso kreivės sąryšiu, augantis nedarbas turėtų lemti:
- a) Mažėjančią BVP;
 - b) Mažėjančią infliaciją;
 - c) Mažėjančias palūkanų normas;
 - d) Mažėjančią eksportą.

Testo atsakymai

Tik vienas teisingas atsakymas

Klausimas	a	b	c	d
1				x
2	x			
3			x	
4	x			
5	x			
6	x			
7			x	
8		x		
9				x
10	x			
11	x			
12		x		
13				x
14			x	
15				x
16				x
17	x			
18			x	
19			x	
20		x		
21			x	
22		x		
23			x	
24			x	
25		x		
26		x		
27				x
28			x	
29		x		
30		x		